

[Miljøministeren]

af foråret blev langt størstedelen af forureningen fjernet ved indsamling af den forurenede sne, og forurenede materiale blev i løbet af sommeren i store containere sejlet til forvaring i USA. En ringe del af plutoniumforureningen blev ved isens smeltning aflejret på havbunden. Danske undersøgelser er blevet udført umiddelbart efter uheldet i sommeren 1968 samt i 1970, 1974 og 1979. Ved prøvetagningen er det fundet, at plutoniumniveauerne ikke indebærer nogen risiko for mennesker og dyreliv i Grønland.

Det forhold, at uheldet skete på grønlandsk område, betød, at de danske myndigheder fik visse primære erfaringer vedrørende håndteringen af en sådan forureningssituation.

C. Transporter gennem dansk/internationalt farvand af radioaktivt materiale. Transport af radioaktivt materiale finder sted i forbindelse med medicinsk, industriel og forskningsmæssig brug af radioaktive stoffer samt i forbindelse med driften af nukleare anlæg. Aktivitetsmængderne varierer inden for meget vide rammer efter transporterens karakter. Generelt kendes ikke antallet af transportere gennem farvandede omkring Danmark, men det skønnes at være meget begrænset i forhold til antallet af transportere over land og gennem luften. Transporterne med de største aktivitetsmængder, f.eks. brugt reaktorbrændsel eller radioaktivt materiale til industrielle bestrålingsanlæg, foregår oftest ad søvejen på grund af de meget store og tunge transportbeholdere.

Fremmede skibe har ret til gennemsejling af dansk ydre territorialfarvand, herunder af vore internationale stræder, efter folkerettens regler om uskadelig passage. Denne ret gælder også for fremmede skibe, der transporterer radioaktivt materiale. Det afgørende er, om passagen er uskadelig. Dette beror på en konkret vurdering af passagens karakter i det enkelte tilfælde, bl.a. i lyset af de forskrifter, der er gældende for den pågældende skibstype og transport. Den Internationale Søfartsorganisations, IMOs, kode for søtransport af farligt gods indeholder regler for søtransporter af radioaktivt materiale. Denne kode, IMDG-koden, er baseret på Den Internationale Atomenergiorganisations, IAEAs, retningslinier for transport af radioaktive stoffer. Den blotte omstændighed, at et skib

transporterer radioaktivt materiale, bevirker ikke, at passagen mister sin karakter af uskadelighed.

Søtransporterne af brugt reaktorbrændsel fra de svenske kernekraftværker har især gennem det seneste års tid påkaldt sig interesse i den offentlige debat og har givet anledning til besvarelse af en lang række spørgsmål både i folketinget og over for folketingets miljø- og planlægningsudvalg. Der går for tiden om året i alt 6-8 søtransporter af brugt reaktorbrændsel fra de svenske kernekraftværker Barsebäck og Ringhals gennem Sundet og Kattegat til Frankrig. Danske myndigheder holdes orienterede om de enkelte transportere. Vi har ikke viden om eventuelle transportere gennem danske farvande til og fra de østeuropæiske lande. Danske myndigheder har ikke viden om eventuelle søtransporter i farvandede omkring Færøerne og Grønland.

Når det svenske mellemlager for brugt kernebrændsel ved Oscarshamn efter planerne tages i brug i 1985, forventes det samlede antal søtransporter af brugt kernebrændsel fra de svenske kernekraftværker at blive 20-24 pr. år. Endvidere ved man, at der er foreløbige planer om transportere af lav- og mellemaktivt affald fra de svenske kernekraftværker ad søvejen til et lager, som forventes opført ved Forsmark.

Mulige sundhedsmæssige konsekvenser af uheld under transport af radioaktivt materiale kan opstå for mandskabet som følge af tab af den afskærmende virkning af transportbeholderne eller kan tænkes at opstå for andre ved frigørelse af radioaktive stoffer til omgivelserne. Generelt gælder, at kravene til de anvendte transportbeholdere er tilpasset indholdet af radioaktive stoffer, og at beholderne yder en meget stor grad af sikkerhed. Omfanget af mulige konsekvenser i form af antallet af sundhedsskader i en berørt befolkning vil være meget begrænset selv ved et yderst alvorligt transportuheld.

D. Sejlads med atomdrevne og atombevæbnede fartøjer gennem dansk/internationalt farvand. Fremmede skibes ret til gennemsejling af dansk territorialfarvand har i denne sammenhæng kun praktisk betydning for så vidt angår vore internationale stræder. Retten til uskadelig passage gælder også for fremmede atomdrevne skibe samt orlogsfar-